

РЕШЕНИЕ

№ 1195

гр. Пазарджик, 31.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, XIX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на първи декември през две хиляди двадесет и първа
година в следния състав:

Председател: Ангел Ташев

при участието на секретаря Наталия Димитрова
като разгледа докладваното от Ангел Ташев Гражданско дело №
20215220100925 по описа за 2021 година

Производството е образувано по повод искова молба от Р. ИВ. Й., ЕГН
*****, живуща в гр. Пазарджик, ул. "Р. А." №**, ет. * ап. *, чрез своя
процесуален представител адвокат В.Н. - САК, със съдебен адрес: гр. С., ул.
„И. Д.” № *, ет. * ап. *, против „Фератум България” ЕООД, ЕИК 200599406,
със седалище и адрес на управление: гр. С., ж.к. „Младост - 3“, бул.
„Александър Малинов“ № 51, вх. А ет. 9, офис № 20, представлявано от И.В.
Д. и Д. В. Н..

В исковата молба ищецът твърди, че на 24.07.2019 г. е сключил с
ответника договор за потребителски кредит № *** за сумата от 500 лева при
фиксиран ГЛП в размер на 11.99 %, ГПР в размер на 49.05 % и общ размер на
дължимата сума 559,95 лева. Между страните било уговорено, че договорът
за кредит ще бъде обезпечен от „Фератум Банк“ срещу заплащане на
възнаграждение в размер на 757,05 лева, за което бил сключен договор на
същата дата.

Твърди, че на 04.12.2019 г. ищцата е сключила Анекс № 1 към Договор
за потребителски кредит № ***. В договора е посочено, че към момента на
неговото сключване е налице остатък от първоначалната главницата в размер
на 226,13 лева, като на Р.Й. е отпуснат заем за сумата от още 600 лева.

Уговореният фиксиран лихвен процент е в размер на 23,00 % /лихва в размер на 146.96 лева/, а годишният процент разходи /ГПР/ е в размер на 49,11 %. Общата сума, която следва да върне ищцата била в размер на 973,09 лева (826,13 лева за оставащите главници, както и 146,96 лева за лихва), платима на дванадесет вноски.

Сочи се, че погасил изцяло сумата по сключения договор в размер на 2055 лева, като сумата била изплатена единствено на „Фератум България” ЕООД.

Счита, че посочените договори са нищожни (недействителни) на основание чл.22 от ЗПК, във връзка с чл.26, ал.1 ЗЗД поради противоречие със закона. Твърди нищожност на договорите на основание чл.10, ал.1, във връзка с чл.22 от ЗПК, тъй като не е спазена предвидената от закона форма, а именно процедурата, уредена в чл.8 и следващите от ЗПФУР и ЗЕДЕУУ, тъй като договорите били сключени чрез използване на средства за комуникация от разстояние. Твърди, че доставчиците „Фератум България” ЕООД и „Фератум Банк“ не били предоставили на потребителя преддоговорна информация, не са получили валидно съгласие на потребителя за сключването и изпълнението на договорите и за условията, при които последният може да се откаже от тях. Твърди, че всички разменени между доставчиците и потребителя електронни съобщения не отговарят на императивните изисквания на ЗЕДЕУУ, тъй като представляват неподписани електронни документи. Смята, че е нарушено изискването договорите да са написани по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договорите да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договорите.

Твърди нищожност на договора за кредит и анекса към него на основание чл.11, ал.1, т.7, във връзка с чл.22 от ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от неговото съдържание, а именно общият размер на кредита като в договора бил посочен единствено размерът на отпуснатия заем, но липсвало посочване на начина, по който ще бъде изплатена сумата, както и в какъв срок.

Твърди нищожност на договора за кредит и анекса към него на основание чл.11, ал.1, т.10, във връзка с чл.22 от ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от неговото съдържание, а именно ГПР по кредита. В тази

връзка сочи, че в договора не са описани основните данни, които са послужили за неговото изчисляване, и липсва ясно разписана методика на формиране на ГПР, а именно кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият в договора ГПР, което противоречи на императивните изисквания на чл.19, ал.1, във връзка с чл.10, ал.2 и чл.10а, ал.2 и 4 от ЗПК. Твърди, че посоченият в договора размер на ГПР е погрешен, и надвишава максимално установения праг съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК.

Счита, че уговорката за обезпечаване на кредита с поръчителство на „Фератум банк“ и сключения с този поръчител договор излиза от присъщата функция за обезпечаване на заема и има за цел единствено начисляване на допълнителни разходи по кредита. В този смисъл сочи, че поръчителят е лице, което е посочено от кредитодателя, и потребителят е заплатил такса, равняваща се на повече от половината от размера на отпуснатия кредит, без да е налице неизпълнение на задълженията по договора за кредит от негова страна. Твърди, че уговорката за обезпечаване на кредита с поръчителство на точно определено лице, за което се заплаща и възнаграждение, противоречи на изискването на чл.16 от ЗПК за извършване на проверка на кредитоспособността на потребителя преди сключване на договора. Счита, че клаузата е неравноправна по смисъла на чл.143, ал.1 от ЗЗП, тъй като не е формулирана по ясен и недвусмислен начин, както изисква чл.147, ал.1 от ЗЗП и не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключване на договора по смисъла на чл.143, ал.2, т.19 от ЗЗП.

Счита, че в случая се касае за едно общо „тристранно“ споразумение между потребителя, „Фератум България“ ЕООД и „Фератум Банк“, чиято цел е заобикаляне на изискванията на чл.19, ал.4 от ЗПК и чл.10а, ал.2 от ЗПК под предлог, че незаконните такси се дължат не на кредитора, а на трето лице „поръчител“. Въпреки това впоследствие тези такси се заплащат на заемотателя, а не на поръчителя. Посочва, че на потребителя не е предоставена възможност да посочи избран от него поръчител, а поръчителството на избрано от заемотателя лице е абсолютна предпоставка за одобряване на договора за кредит.

Твърди, че е допуснато нарушение на чл.19, ал.1, във връзка с чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, тъй като в ГПР не са включени разходите за заплащане на възнаграждението по сключения с „Фератум Банк“ договор за възлагане на

поръчителство, което по своята същност представлява печалба за кредитора, надбавка към главницата, която се плаща периодично, поради което трябва да е част от ГЛП и ГПР. В тази насока сочи, че възнаграждението е част от общо дължимата сума по кредита, тъй като е заплатено на „Фератум България“ ЕООД като част от дължимите по кредита суми и впоследствие не е прехвърлен на поръчителя „Фератум Банк“. По този начин размерът на ГПР би бил 65,11 %, което е нарушение на разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК, водеща до нищожност на договора като цяло. Счита, че с тези действия „Фератум България“ ЕООД е заобиколил изискванията на ЗПК за точно посочване на финансовата тежест на кредита за длъжника, а съгласно чл.21, ал.1 от ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на закона, е нищожна. Посочва, също така, че погрешното посочване на ГПР следва да се приравни на хипотеза на непосочен ГПР по смисъла на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, респективно целият договор да се обяви за недействителен на основание чл. 22 от ЗПК. Счита, че договорът е недействителен и поради обстоятелството, че грешно посоченият размер на ГПР води и до неправилно посочване на общата сума, дължима от потребителя по кредита - като общо дължима сума е посочена сумата от 559,95 лева, а в действителност по договора е заплатена сума в размер на 2055 лева. Сочи, че посочването в договора на размер на ГПР, който не е реално прилаганият в отношенията между страните, представлява „заблуждаваща търговска практика“ по смисъла на чл.68д, ал.1 и ал.2, т.1 от ЗЗП. Пзовава се и на правото на Европейския съюз в този смисъл.

Сочи, че договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл.11, ал.1, т.9, във връзка с чл.22 от ЗПК, във връзка с чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД поради това, че клаузата за възнаградителна лихва (ГЛП) противоречи на добрите нрави, тъй като размерът ѝ надвишава трикратния размер на законната лихва за необезпечени заеми, респективно двукратния размер на законната лихва за обезпечени заеми. Пзовава се и на противоречието между посочения в преддоговорната информация фиксиран ГЛП и този, посочен в договора за кредит.

Твърди нищожност на договора и анекса към него на основание чл.11, ал.1, т.11, във връзка с чл.22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от неговото съдържание, а именно условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за броя,

периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването. В тази връзка сочи, че в договора е посочен единствено броят на погасителните вноски и падежът на първата вноска без да е посочена периодичността им и датата на падежа на всяка една от тях. Посочва също така, че погрешно изчислената обща сума, дължима от потребителя, вместо реално изплатената води и до погрешно посочен брой и размер на погасителните вноски.

Твърди, че договорът и анекса са нищожни и на основание чл.11, ал.1, т.20, във връзка с чл.22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от неговото съдържание, а именно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл.29, ал.4 и 6 от ЗПК, както и за размера на лихвения процент на ден.

Счита, че нищожността на договора за потребителски кредит води до нищожност и на свързания с него договор за гаранция.

На следващо място счита договорите за унищожаеми на основание чл.29, ал.1 ЗЗД поради измама или евентуално на основание чл.28, ал.1 от ЗЗД поради грешка. Твърди, че към момента на сключване на договорите „Фератум България“ ЕООД е въвел в заблуждение ищеца относно действителните размери на отпуснатия заем, на общата сума, която следва да върне, на ГПР и на погасителните вноски. Счита, че ако ищецът беше запознат с действителното съдържание на тези многобройни и съществени уговорки, със сигурност е нямало да сключи договора.

На следващо място счита договора и анекса към него за унищожаеми на основание чл.33, ал.1 от ЗЗД с оглед сключването му поради крайна нужда и явно неизгодни условия. Твърди, че към момента на сключване на договора ищецът не е разполагал с достатъчно финансови средства да задоволи основните си потребности, което е оказало влияние върху формирането на вътрешната му воля да сключи договора, както и че са налице явно неизгодни условия по договор с оглед драстичното несъответствие и несъразмерност в

стойността на насрещните престации.

При условията на евентуалност се позовава на нищожността на отделни клаузи на договора на основание чл.26, ал.1, пр.1 ЗЗД поради нарушение на закона, чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД поради нарушаване на добрите нрави и на основание чл.146 от ЗЗП поради неправомерност.

Твърди, че в изпълнение на договора за кредит е заплатил на ответника сумата от 1100 лева, поради което позовавайки се на разпоредбата на чл.23, във връзка с чл.22 от ЗПК, във връзка с чл.55, ал.1, предл.І от ЗЗД предявява осъдителен иск против ответника за заплащане на сумата 660,59 (съгласно молба с вх. № 19079/18.10.2021 г.), представляваща недължимо платени суми по потребителски кредит, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба до окончателното ѝ изплащане.

В проведеното последно съдебно заседание ищецът не се явява и не изпраща процесуален представител. Депозира молба, чрез пълномощника си адвокат Г.Ч. – САК, с която моли съда да уважи исковата претенция в цялост. Претендира разноси. Не сочи доказателства. Депозира писмена защита.

В срока по чл.131, ал.1 от ГПК ответникът „Фератум България“ ЕООД чрез пълномощника си юрисконсулт И. депозира отговор на исковата молба.

Намира исковата молба за нередовна като твърди, че ищецът не е представил ясно и изчерпателно изложение на обстоятелствата, на които основава исковите си. В тази връзка моли за връщане на исковата молба и прекратяване на производството по делото или да даване на указания на ищеца да конкретизира от къде произтича претендираната надплатена сума и как ответникът е свързан с нея, както и да посочи недвусмислено кога и как е надплатена претендираната сума, да посочи ясно и недвусмислено как е възникнало задължението за нея, като го подкрепи с доказателства.

На следващо място счита предявените искове за обявяване на нищожността, съответно унищожаването на договора за гаранция за недопустими поради предявяването им срещу ненадлежна страна, доколкото страна по тях е „Фератум Банк“, представляващо самостоятелно юридическо лице, а договорът за гаранция е отделно облигационно правоотношение, по което ответникът не е страна. Поради това моли за оставяне на исковите без разглеждане като недопустими.

По същество оспорва исковата молба по основание и размер. Счита, че претенциите на ищеца не са подкрепени от убедителни писмени доказателства, а представените такива не са годни да породят релевираните и желани от ищеца правни последици. Оспорва твърденията на ищеца за накърняване на разпоредбите на ЗПК и ЗЗП като бланкетни, недоказани и противоречащи на обективната истина. Твърди, че като финансова институция, сключваща договори за кредит с потребители, ответникът спазва всички предвидени законови изисквания, в т.ч. ЗЗП, ЗПК, ЗПФУР, ЗЕДЕУУ. Твърди, че сключваните от ответника договори за заем са изготвени изцяло в съответствие с императивните норми на закона, а прилаганите от него Общи условия по договорите за кредит са предмет на предварително одобрение от БНБ. Описва подробно процеса на сключване на договор от разстояние. Посочва, че при попълване на електронното искане за отпускане на кредит ищецът е посочил телефонен номер и електронна поща и сам е пожелал да се възползва от допълнителна услуга - гаранция, предоставяна от „Фератум Банк“. Сочи, че потребителят може да избере дали да предостави поръчител - личен гарант или да избере юридическо лице като поръчител. Твърди, че след като е бил одобрен за отпускане на кредит на посочената от ищеца електронна поща са били изпратени договорът за кредит, общите условия, погасителният план и преддоговорната информация, а с изпращане на СМС ищецът е дал своето съгласие да сключи договора. Твърди, че потвърждаването с СМС представлява обикновен електронен подпис, но позовавайки се на чл.13, ал.4 от ЗЕДЕУУ и предвид наличието на изрична уговорка в чл. 9 от договора за кредит, счита, че в случая страните са придали на обикновения електронен подпис правната сила на саморъчен подпис.

Оспорва твърдението на ищеца, че в договора не бил посочен общият размер на кредита, че липсвало посочване на начина, по който ще бъде изплатена сумата и в какъв срок.

Твърди, че както в стандартния европейски формуляр, изпратен на ищеца на посочената от него електронна поща, така и в договора за потребителски кредит, по ясен и разбираем за ищеца начин е посочена общата сума, която следва да бъде върната от ищеца, в т.ч. главница и лихва.

Твърди, че посоченият ГПР в договора за кредит е в съответствие с чл. 19, ал. 4 от ЗПК, тъй като не е по-висок от пет пъти размера на законната

лихва по просрочени задължения в левове и във валута. Счита, че възнаграждението за предоставената от Фератум Банк услуга за гаранция не се включва в размера на ГПР, тъй като не е задължителна за сключване на договора за кредит като потребителя може да посочи поръчител, избран от него. Смята, че невключването на възнаграждението по договора за гаранция към размера на ГПР не представлява заблуждаваща търговска практика, тъй като потребителят е бил надлежно информиран за необходимостта от предоставянето на обезпечение и сам е избрал да ползва услугите на „Фератум Банк“ още при кандидатстването за кредит. Твърди, че необходимостта от обезпечение за кредитора се явява следствие на извършваната от него оценка на кредитоспособността на потребителя и има за цел да гарантира финансовия риск за ответника при неизпълнение от страна на ищеца.

Оспорва като неоснователно твърдението на ищеца, че уговорената възнаградителна лихва противоречи на добрите нрави. Счита, че същата не включва възнаграждението за услугите за предоставяне на гаранция и размерът ѝ е в рамките на максималния размер, установен от закона.

Сочи, че условията за издължаване на кредита, включително информацията за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски са посочени в погасителния план, който е неразделна част от договора за кредит, като оспорва като неоснователни твърдения на ищеца в този смисъл.

Посочва, че правото на отказ от сключения договор за потребителски кредит е уредено в чл.9 от договора.

Оспорва като неоснователни твърденията на ищеца за унищожаемост на договора за кредит, тъй като на ищеца е била представена цялата преддоговорна информация в процеса на кандидатстване за кредит и на всеки един етап от кандидатстването ищецът е могъл да се откаже от искания кредит, но въпреки това е дал своето изрично съгласие за сключване на договора за кредит чрез нарочен СМС.

Оспорва твърденията на ищеца договорът за кредит и договорът за гаранция да са сключени поради крайна нужда, тъй като ищецът не излага конкретни факти в тази насока и не ангажира доказателства за това. Позовава се също така на обстоятелството, че приемайки Общите условия ищецът е

декларирал, че икономическото му положение позволява своевременно да изпълни условията по договора и не смята условията по договора за себе си като крайно неподходящи.

Посочва, че ищецът е добре запознат с продуктите на ответника, тъй като в периода от 16.05.2018 г. до 16.08.2018 г. е кандидатствал общо 19 пъти за кредит, като само в шест от случаите е бил одобрен. При всяко кандидатстване ищецът е посочвал един и същи телефонен номер и електронна поща.

По изложените съображения моли за връщане на исковата молба като нередовна, алтернативно за даване на указания на ищеца за отстраняване на нередовностите в исковата молба, а по същество - за отхвърляне на иска като неоснователен и присъждане на разноските по делото.

Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищеца.

В проведеното последно съдебно заседание за ответника се юрисконсулт М., който иска от съда да отхвърли исковата претенция като неоснователна. Претендира разноски. Депозира писмена защита.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл.235, ал.2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Между страните не е спорно, а и се установява от приложените по делото писмени доказателства - договор № *** от 24.07.2019 г. за предоставяне на потребителски кредит, преддоговорна информация и общи условия, че между тях е сключен договор, по силата на който ответникът „Фератум България“ ЕООД в качеството на заемодател се е задължил да предостави на ищеца Р. ИВ. Й. в качеството на заемател заем в размер на 500 лв., а заемателят се е задължил да върне на заемодателя на 6 броя вноски, с падеж на първата 23.08.2019 г.. Уговорено е, че кредитополучателят следва да върне на кредитора сумата в общ размер от 559,95 лева, представляваща сбор от следните суми – главница в размер на 500 лева, лихва в размер на 59,95 лева. Уговореният лихвен процент е в размер на 11,99 % и ГПР 49,05 %. Заемът е обезпечен с поръчителство, предоставено от „Фератум Банк“ в полза на заемодателя. Уговорено е в чл.5 от договора, че уговорката свързана с обезпечението не може да се отмени нито от кредитополучателя, нито от лицето, предоставило обезпечението. Съгласно чл.7 от договора ищецът е дал изричното си съгласие кодът за потвърждение, предоставен от дружеството

заемодател, който е електронен подпис по смисъла на чл.13, ал.1 ЗЕДЕП във взаимоотношенията с дружеството да има силата на негов собственоръчен подпис.

От Анекс № 1 към договор № *** за предоставяне на потребителски кредит от 04.12.2019 г. се установява, че е увеличен размерът на отпуснатия кредит с договор № *** от 24.07.2019 г. със сумата от 600 лева, т.е. размерът на задължението става 1100 лева. Посочено е, че с увеличението оставащата сума за погасяване е в размер на 826,13 лева, която се формирала от оставащата дължима главница по договора и допълнително отпуснатата сума. Уговореният лихвен процент е в размер на 23 %. Посочено е, че крайният срок на издължаване на първоначално отпуснатия кредит, ведно с допълнително отпуснатата сума е 28.11.2020 г., както и че оставащите вноски са 12 на брой. Уговорено е, че общата сума, която следва да се върне е в размер на 973,09 лева, от която главница в размер на 826,13 лева и лихва в размер на 146,96 лева. ГПР е в размер на 49.11 %.

На 25.07.2019 г. между ищеца Р. ИВ. Й. в качеството на клиент и третото неучастващо по делото лице „Фератум Банк“, регистрирано в Малта, в качеството на гарант е сключен договор за гаранция (поръчителство), по силата на който гарантът се е задължил солидарно с клиента да отговоря спрямо заемодателя по договор за заем № *** от 24.07.2019 г. съгласно разпоредбите на ЗЗД за изпълнение на всички задължения, произтичащи от договора за заема, сключен между заемодателя и клиента, а клиентът се е задължил да заплати на гаранта такса за предоставяне на гаранцията в размер на 295,05 лева, която да преведе по банковата сметка на гаранта. Съгласно чл. 2.2. от договора за гаранция (поръчителство) клиентът във взаимоотношенията с гаранта изявленията, направени до него от идентификационния номер на клиента, подписани с неговия код за потвърждение, се считат за негови изявления, както и, че изходящите от идентификационния номер на клиента съобщения със съдържание, посочено в Общите условия, имат силата на електронни изявления, удостоверение с електронен подпис по смисъла на чл.13, ал.1 от ЗЕДЕП.

Съгласно приетото по делото и неоспорено от страните заключение на съдебно-техническата експертиза, което съдът кредитира като компетентно изготвено и даващо отговор на поставените задачи се установява, че при кандидатстването за кредит потребителят попълва необходимите данни. Във формата е налична секция „Избери гарант“, в която потребителят има възможност да избере една от две възможности: „Гаранция от „Фератум Банк“, „Личен Гарант/Поръчител“. При избор на някоя от двете възможности се зарежда форма с допълнителни данни за избраната такава. Съгласно предоставена справка от „Фератум България“ ЕООД през 2019 г. са одобрени кредити с личен гарант на кредитоискатели, различни от ищеца, както следва: договор за поръчителство с личен гарант № 717858; договор за поръчителство с личен гарант № 703604; договор за поръчителство с личен гарант № 748564;

договор за поръчителство с личен гарант № 784105; договор за поръчителство с личен гарант № 805982; договор за поръчителство с личен гарант № 806658; договор за поръчителство с личен гарант № 735191; договор за поръчителство с личен гарант № 707445; договор за поръчителство с личен гарант № 713072; договор за поръчителство с личен гарант № 810845; договор за поръчителство с личен гарант № 705451; договор за поръчителство с личен гарант № 772272; договор за поръчителство с личен гарант № 739835; договор за поръчителство с личен гарант № 744582. От техническото изследване е установено, че използваният шрифт за основната част на текста е изписана с шрифт от типа „Таймс Ню Роман“ (Times New Roman) с размер 12 pt /за процесния договор/. За погасителния план към договора е установено, че използваният шрифт е за основната част на текста е изписана от типа „НимбулСанЛ“ (NimbusSanL) с размер 12 pt до 18 pt. Съгласно предоставените на вещото лице логове от изпратени имейли на 24.07.2019 г. в 15:04 ч. е изпратен имейл на rina62@mail.bg, съдържащ данни за получено искане за кредит ***. На 24.07.2019 г. в 15:07 ч. е изпратен имейл на rina62@mail.bg, съдържащ одобрение за кандидатстване, както, стандартен европейски формуляр, договор за потребителски кредит, общи условия. На 24.07.2019 г. в 16:58 ч. е изпратен имейл на rina62@mail.bg, съдържащ информация за подписване на договора. На 04.12.2019 г. в 16:15 часа е изпратен имейл на rina62@mail.bg. Съдържащ информация за подписване на анекс към договор.

Съгласно приетото по делото и неоспорена от страните заключение на съдебносчетоводната експертиза, което съдът кредитира като компетентно изготвено и даващо отговор на поставените задачи се установява, че сумата, която ищецът е изплатил на „Фератум България“ ЕООД по договора за предоставяне на потребителски кредит № *** от 24.07.2019 г. и свързания с него Анекс от 04.12.2019 г. е общо в размер на 1760,59 лева. Със същата са погасени следните задължения по договора: главница в размер на 1100 лева договорна (възнаградителна) лихва в размер на 134,40 лева, такса в размер на 5,50 лева и обезпечение (гаранция) в размер на 520,69 лева. Действителният размер на ГПР по договора, използвайки установената формула в Приложение № 1 към чл.19, ал.2 от ЗПК и имайки предвид параметрите на отпуснатия кредит, посочени в същия, е 49.05 %, а по Анекса е в размер на 49,11 %. С договорената сума на обезпечението от 757,05 лева спрямо общата сума, дължима от потребителя по кредита (1533,04 лева) договорът за кредит се оскъпява с 49,38 %, а със заплатената от ищеца сума на обезпечението (721.26 лв.) спрямо общата сума, заплатена от потребителя на кредита (520,69 лева) договорът за кредит се оскъпява с 41.99 %. Вещото лице изяснява, че при сключването на Анекс № 1, касаещ новия размер на отпусната заемна сума, кредитът също е обезпечен с поръчителство в общ размер на 462 лева, което е следвало да се заплати от ищцата, като общият размер на обезпечението е от 757,05 лева.

По делото е прието писмо от третото неучастващо по делото лице „ИзиПей“ АД, ведно с приложена към него справка в табличен вид,

съдържаща информация и данни за извършени плащания от Р. ИВ. Й. в полза на „Фератум България“ ЕООД, касаеща извършени плащания за периода от 24.07.2019 г. до момента на извършването на справка.

От приложена по делото справка за получени плащания по процесния договор, представена от ответника се установява, че ищцата е платила сумата в размер на 1100 лева за главница, сумата в размер на 134,40 лева за лихва, такси в размер на 5,50 лева и 520,69 лева за допълнително избрана услуга.

При така установените правнорелевантни факти съдът приема следното от правна страна:

Предмет на делото е осъдителен иск за неоснователно обогатяване с правно основание чл.55, ал.1, пр.1 ЗЗД, във връзка с чл.23 и чл.22 от ЗПК за връщане на дадено без основание - поради нищожност на договор за потребителски кредит, а при условията на евентуалност - иск с правно основание чл.55, ал.1, пр.3 ЗЗД, във връзка с чл.34 във връзка с чл.33, ал.1 ЗЗД за връщане на дадено на отпаднало основание - поради унищожаване на договор, сключен при крайна нужда и явно неизгодни условия.

Основателността на главния иск предполага заплащане на сочената от ищеца сума на ответника, което обстоятелство следва да бъде установено при условията на пълно и главно доказване от ищеца. В тежест на ответника е да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на основание за задържане на сумата, в т.ч. наличието на валидно облигационно правоотношение между страните по договор за заем.

Сключеният между страните договор № *** от 24.07.2018 г. и Анекс № 1 от 04.12.2019 г. към него имат правната характеристика на договор за потребителски кредит, сключен от разстояние по смисъла на ЗПФУР, поради което неговата действителност следва да се съобрази с изискванията на специалните закон - ЗПК и ЗПФУР, както и с общите изисквания за валидност на договорите съгласно ЗЗД.

Съгласно чл.6, ал.1 ЗПФУР договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние - едно или повече. В разпоредбата на чл. 18 от ЗПФУР са посочени подлежащите на доказване факти и обстоятелства във връзка със сключване на договор за предоставяне на кредит от разстояние, като доказателствената тежест е възложена на доставчика на услугата. За доказване на преддоговорната информация и на електронните изявления, отправени съгласно ЗПФУР, се прилага ЗЕДЕУУ, а преддоговорната информация, както и изявленията, направени чрез телефон, друго средство за гласова комуникация от разстояние, видеовръзка или електронна поща, се записват със съгласието на другата страна и имат

доказателствена сила за установяване на обстоятелствата, съдържащи се в тях. Съгласно чл. 3 от ЗЕДЕУУ електронният документ е електронен документ по смисъла на чл. 3, т. 35 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23.07.2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28.08.2014 г.), а съгласно чл. 3, ал. 2 от ЗЕДЕУУ писмената форма се смята за спазена, ако е съставен електронен документ съдържащ електронно изявление.

Договор за потребителски кредит № *** от 24.07.2018 г. и Анекс № 1 от 04.12.2019 г. към него са подписани от ищеца с електронен подпис по смисъла на чл.13, ал.1 от ЗЕДЕУУ във връзка с чл.3, т.10 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския Парламент и на Съвета от 23.07.2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО, тъй като съдържа данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, и които титулярят на електронния подпис използва, за да се подписва - три имена, ЕГН, номер и дата на лична карта, настоящ адрес, електронна поща, телефон за връзка и други, до които само титулярят би следвало да има достъп. Съгласно чл.13, ал.4 от ЗЕДЕУУ правната сила на електронния подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис, когато това е уговорено между страните. Такава уговорка между страните се съдържа в клаузата на чл.7 от договора, съгласно която ищецът е дал изричното си съгласие кодът за потвърждение, предоставен от дружеството заемодател, който е електронен подпис по смисъла на чл.13, ал.1 от ЗЕДЕУУ във взаимоотношенията с дружеството, да има силата на негов собственоръчен подпис. По делото е установено посредством приетото и неоспорено от страните заключение на съдебно-техническата експертиза, че на 24.07.2019 г. в 15:04 ч. е изпратен имейл на rina62@mail.bg, съдържащ данни за получено искане за кредит ***. На 24.07.2019 г. в 15:07 ч. е изпратен имейл на rina62@mail.bg. съдържащ одобрение за кандидатстване, както, стандартен европейски формуляр, договор за потребителски кредит, общи условия. На 24.07.2019 г. в 16:58 ч. е изпратен имейл на rina62@mail.bg. съдържащ информация за подписване на договора. На 04.12.2019 г. в 16:15 часа е изпратен имейл на rina62@mail.bg. съдържащ информация за подписване на анекс към договор. Не е оспорено от ищеца, че е изпратил нарочен СМС от телефонен 0886309064 на 24.07.2019 г. в 16:06 часа, с което е дал съгласието си да сключи процесния договор. Последното налага да се приеме, че е налице надлежно изпълнение на специалните изисквания на ЗПФУР за сключване на договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние. За наличието на процесния договор се извежда и от самото поведение на ищеца, който е погасявал дължимите суми по същия.

Разпоредбите на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7 - 12 и чл.20 и ал.2 и чл.12,

ал.1, т.7 – т.9 от ЗПК въвеждат особени изисквания за валидност на договора за потребителски кредит, чието неизпълнение води до неговата недействителност съгласно императивната разпоредба на чл.22 ЗПК.

Договор за потребителски кредит № *** от 24.07.2018 г. и Анекс № 1 е сключен в писмена форма. Съдържанието на договора е представено на шрифт „Таймс Ню Роман“ с размер 12 pt., а на Анекс № 1 на шрифт „НимбулСанЛ“ (NimbusSanL) с размер 12 pt. до 18 pt., съгласно заключението на съдебно-техническата експертиза, с което е изпълнено изискването на чл.10, ал.1 ЗПК.

Спазено е изискването на чл.11, ал.1, т.11 от ЗПК договорът за потребителски кредит да съдържа погасителен план, тъй като към същия е приложен погасителен план за дължимите от кредитополучателя погасителни вноски по падежни дати и размер на всяка вноски, както и към Анекс № 1.

Съгласно чл.11, ал.1, т.10 ЗПК договорът за потребителски кредит трябва да съдържа ГПР по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 към закона начин. ГПР по кредита според разпоредбата на чл.19, ал.1 ЗПК изразява общите разходи по кредита за потребителя. Легална дефиниция на понятието „общ разход по кредита за потребителя“ се съдържа в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК и включва всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси и възнаграждения за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит и по-специално застрахователни премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

Посочването на размера на ГПР в договора за потребителски кредит не е самоцелно, а е необходимо, защото дава на потребителя ясна представа за реалната цена на финансовата услуга и му позволява да прецени икономическите последици от сключване на договора. В случая в договора за заем е посочена единствено абсолютна стойност на ГПР. Липсва ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита (кои компоненти точно са включени в него и как се формира конкретният ГПР от 49,05 %). Не е ясно също така как посоченият лихвен процент от 11,99 % участва в ГПР. На следващо място в Анекс № 1 към договора за заем също липсва ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита (кои компоненти точно са включени в него и как се формира конкретният ГПР от 49,11 %). Не е ясно също така как посоченият лихвен процент от 23,00 % участва в ГПР. По този

начин потребителят е поставен в невъзможност да разбере какво е реалното оскъпяване на ползвания от него финансов продукт. Целта на чл.11, т.10 от ЗПК е потребителят да получи пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. Поради това, следва се приеме, че е налице нарушение на ЗПК по отношение на съществен елемент на договора за кредит, което съгласно чл.22 от ЗПК води до недействителност не само на тази клауза, но и на цялото договорно правоотношение поради противоречие със закона. **/В този смисъл Решение № 260184 от 20.05.2021 г. на ОС - Пазарджик по в. гр. д. № 231/2021 г./**

Съгласно заключението на съдебно-икономическата експертиза, прието по делото, ГПР по договора за заем е в размер на 49.05 %, респективно в Анекс №1 - 49,11 %, но в същия не е включена сумата от 757,05 лева, представляваща такса за поръчителство по договора за гаранция (поръчителство), сключен с „Фератум банк“, който обезпечава договора за заем съгласно заключението на вещото лице по ССЧЕ. С тази допълнителна такса се покриват разходи, които са свързани с договора за заем и са били предварително известни на заемотателя, най-малкото защото сключването на договора за гаранция (поръчителство) е регламентирано в клаузата на чл.5 от договора за заем, а също и предвид извършеното плащане на таксата в полза на заемотателя. Поради това стойността на тази такса е следвало да бъде включена в ГПР по кредита съгласно чл.11, ал.1, т.10, във връзка с чл.19, ал.1 ЗПК. По този начин макар формално договорът за паричен заем да съдържа размера на дължимия ГПР, същият накърнява изискването на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, тъй като не отразява реалната стойност на ГПР. Съгласно заключението на съдебносчетоводната експертиза реално таксата за поръчителство оскъпява кредита с 49,38 %. Така на практика се стига до заобикаляне на императивното изискване на чл.19, ал.4 ЗПК за максималния размер на ГПР по потребителски кредити, който в случая при реално посочени стойности, ще надхвърли допустимия петкратен размер на законната лихва, като в най-добрия случай ще е в размер на 98,43 % /взет е предвид ГПР посочен в процесния договор от 24.07.2019 г. + оскъпяването на кредита с таксата за поръчителство съобразно експертизата/. Дори да се приеме, че възнаграждението по договора по поръчителство е в размер на сумата от 295,05 лева, така както е уговорена в представения по делото договор с „Фератум банк“, то тя оскъпява кредита с 19,25 %, като по този начин ГПР в най-добрия случай ще е в размер на 68,3 % /взет е предвид ГПР посочен в процесния договор от 24.07.2019 г. + оскъпяването на кредита с таксата за поръчителство съобразно представения договор за поръчителство/, т.е. отново е налице заобикаляне на императивното изискване на чл.19, ал.4 ЗПК за максималния размер на ГПР по потребителски кредити

Посочването в договора за заем на стойност на ГПР и обща дължима сума, които не отговарят на действителните такива, а са по-ниски, представлява невярна информация, която следва да се окачестви като

нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.68г, ал.4 ЗЗП, във връзка с чл.68д, ал.1 ЗЗП. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл.19, ал.4 ЗПК и изискванията на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК и не му позволява да прецени реалната икономическа тежест на договора. В този смисъл клаузата за размера на ГПР е неравнопоставена по смисъла на чл.143, ал.2, т.19 от ЗЗП, за което съгласно чл.7, ал.3 ГПК съдът следи и служебно. На основание чл.146, ал.1 ЗЗП клаузата е нищожна, тъй като по делото липсват твърдения и данни да е индивидуално уговорена. Напротив от начина, по който е представено съдържанието на договора, може да се предположи, че същият е бил изготвен предварително от търговеца и в този вид е бил предложен на потребителя. Поради това когато е сключвал договора, потребителят не е имал реална възможност да влияе върху съдържанието му.

Нищожността на договора за заем води до нищожност и на договора за гаранция (поръчителство). Той има акцесорен характер спрямо договора за заем и не може да съществува самостоятелно, тъй като служи за обезпечаване на задълженията на заемателя по договора за заем. В този смисъл разпоредбата на чл.138, ал.2 ЗЗД предвижда, че поръчителство може да съществува само за действително задължение. В случая липсват задължения, които да бъдат обезпечени, поради което договорът за гаранция (поръчителство) е нищожен.

Договорът за гаранция (поръчителство) е нищожен и поради липса на основание. Основанието е типичната и непосредствената правна цел, която се преследва със сключване на правната сделка. Договорът за поръчителство съгласно чл.138, ал.1 ЗЗД е акцесорен договор, по силата на който едно лице се задължава спрямо кредитора на трето лице да отговаря за изпълнението на задължението на това трето лице. Основанието на договора за поръчителство е учредяване на лично обезпечение в полза на кредитора. Длъжникът не е страна по този договор, тъй като за него не съществува защитен от закона интерес от лично обезпечаване на дълга. В случая липсва най-важният елемент на поръчителството - договор между заемотателя „Фератум България“ ЕООД и поръчителя „Фератум Банк“. Поради това сключването на договор за поръчителство от длъжника е лишено от правно основание, което прави договора нищожен съгласно чл.26, ал.2, пр.4 ЗЗД.

Поемането на задължение от потребителя да заплати възнаграждение на поръчителя е уговорено единствено в интерес на кредитора. То увеличава неимоверно тежестта на задължението на потребителя, тъй като се кумулира към задълженията му по договора за заем. Налице е следователно явна нееквивалентност на насрещните престации, тъй като срещу задължението за заплащането на възнаграждение на поръчителя потребителят не получава никаква насрещна престация.

С оглед изложеното съдът приема, че са основателни наведените от ищеца твърдения за нищожност на договора за заем и договора за гаранция

(поръчителство). Нищожните договори не произвеждат правно действие в отношенията между страните. По общото правило на чл.34 ЗЗД, когато договорът бъде признат за нищожен или бъде унищожен, всяка от страните трябва да върне на другата страна всичко, което е получила от нея.

Ищецът е заплатил по договора за заем сума в размер на 665 лв., което се установява от заключението на съдебно-икономическата експертиза, прието по делото без възражения от страните. Сумата от 1760,59 лева съгласно заключението на вещното лице включва главница в размер на 1100 лева, договорна (възнаградителна) лихва в размер на 134,40 лева, такса в размер на 5,50 лева и такса за поръчителство в размер на 520,69 лева. Дължимостта на главницата произтича от изричната законова разпоредба на чл.23 ЗПК, поради което заплащането ѝ е било надлежно и кредиторът не дължи нейното връщане. Недължимо платена с оглед установената по делото нищожност на договора за заем и разпоредбата на чл.23 от ЗПК е разликата над 1100 лева до пълния размер на плащанията по договора за кредит, а именно сума в размер на 660,59 лева, включваща недължимо платени договорна (възнаградителна) лихва в размер на 134,40 лева, такса в размер на 5,50 лева и обезпечение (гаранция) в размер на 520,69 лева. Ирелевантно е обстоятелство, дали че ответното дружество е заплатило на дружеството-гарант „Фератум Банк“ платената от ищеца такса за гаранция, тъй като за наличие на неоснователно обогатяване е достатъчно и необходимо да се установи липса на правно основание за разместване на блага между правните субекти, в случая между заемателя и заемотателя. Без значение за неоснователното обогатяване са облигационните отношения на една от страните с трети лица.

С оглед изложеното следва да бъде постановено решение, с което предявеният иск да бъде уважен изцяло като ответникът бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 660,59 лева, заплатена му от ищеца при начална липса на основание, а именно на основание Договор за потребителски кредит № *** от 24.07.2018 г., обявен от съда за недействителен, респективно и свързания с него Анекс № 1 от 04.12.2019 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане.

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на ищеца следва да бъдат присъдени направените разноски за държавна такса и депозит за вещно лице, а на основание чл.38, ал.2, във връзка с чл.38, ал.1, т.2 от ЗАДв. - в полза на пълномощника на ищеца следва да се присъди адвокатско възнаграждение по чл.7, ал. 2, т.1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в размер на 300 лева. Съдът намира за неоснователно възражението на ответника, че не се дължат разноски, тъй като можело да се направи обосновано предположение, че ищцата е могла да плати на адвоката си. Следва да се има предвид, че в хипотезата на чл.38, ал.1, т.2 от ЗАДв. адвокатът сам определя на кои лица да окаже безплатна адвокатска помощ. Не се касае за сключен възмезден договор с адвоката за

оказване правна защита и съдействие, в който случай страната има право да бъде обезщетена за направените разноски, затова следва да докаже, че ги е направила, за да ги претендира по чл.78 ГПК. Правото на адвоката да окаже безплатна адвокатска помощ на лице по чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв., е установено със закон. Когато в съдебното производство насрещната страна дължи разноски, съгласно чл.38, ал.2 от ЗАдв. адвокатът, оказал на страната безплатна правна защита, има право на адвокатско възнаграждение, в размер, определен от съда, което възнаграждение се присъжда на адвоката. За да упражни адвокатът това свое право, е достатъчно да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение е безплатно на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв., като не се нуждае от доказване обстоятелството, че клиентът е материално затруднено лице. В настоящия случай е представен договор за правна защита и съдействие.

По изложените съображения и на основание чл.235, ал.2 ГПК Районен съд Пазарджик.

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406, седалище и адрес на управление: гр. С., ж.к. „Младост 3“, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20, представлявано от управителите И.В. Д. и Д. В. Н., да заплати на Р. ИВ. Й., ЕГН ***** от гр. Пазарджик, ул. „Р. А.“ № **, ет. 5, ап. 50 на основание чл.55, ал.1, пр.1 ЗЗД сумата от 660,59 лева, представляваща заплатена без основание сума по Договор за потребителски кредит № *** от 24.07.2018 г. и свързания с него Анекс № 1 от 04.12.2019 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 09.03.2021 г., до окончателното плащане.

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406, седалище и адрес на управление: гр. С., ж.к. „Младост 3“, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20, представлявано от управителите И.В. Д. и Д. В. Н., да заплати на Р. ИВ. Й., ЕГН ***** от гр. Пазарджик, ул. „Р. А.“ № **, ет. 5, ап. 50 на основание чл.78, ал.1 ГПК разноски за държавна такса в размер на 50 лева и депозит за вещо лице в размер на 250 лева.

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406, седалище и адрес на управление: гр. С., ж.к. „Младост 3“, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20, представлявано от управителите И.В. Д. и Д. В. Н., да заплати на адвокат Г. Г. Ч., ЕГН ***** от Адвокатска колегия - София със съдебен адрес: гр. С., ул. „И. Д.“ № 7, ет. 5, ап. 9, на основание чл.38, ал.2, във връзка с чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв. адвокатско възнаграждение в размер на 300 лева.

Присъдените суми могат да бъдат преведени по следната сметка

посочена в исковата молба: банка „ПИБ“ АД, IBAN BG44 FINV 9150 1016 677674, BIC FINVDGSF, титуляр „Хай Скуул Ентъртеймънт“ ООД.

Решението може да се обжалва пред Окръжен съд Пазарджик в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____